

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR
FÖR KOPIERING OCH
TILLGÄNGLIGGÖRANDE
I SKOLORNA FR.O.M. 2018

1. Utgångspunkter för avtalet

Lärare och elever har pedagogiska och praktiska behov av att kunna kopiera och tillgängliggöra upphovsrättsligt skyddat material för sin undervisning. För att tillmötesgå lärarnas och elevernas behov upplåter upphovsmän, förläggare och utgivare, genom detta avtal med kommunen, landstinget eller regionen (nedan kallad licenstagaren) mot ersättning, viss rätt att kopiera och tillgängliggöra upphovsrättsligt skyddade verk. Avtalet syftar till att skapa tydlighet beträffande lärares och elevers rätt att kopiera och tillgängliggöra verk för undervisning. Mot denna bakgrund har följande överenskommelse träffats.

Den rätt att kopiera för privat bruk som följer av 12 § första stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ska inte tas i anspråk av läraren i stället för den rätt till kopiering som upplåts genom detta avtal.

Avtalet berör inte den rätt att kopiera och tillgängliggöra som följer av annan bestämmelse i upphovsrättslagen än 12, 42 c och 42 h §§.

2. Definitioner

I avtalet förstås med

elev: varje person som deltar i undervisning,

lärare: varje person som har en pedagogisk funktion i undervisningen,

musikaliskt verk: noter och annan grafisk framställning av musikaliskt verk, t.ex. tabulatur, ackordanalys,

rättsinnehavare: den som på grund av lag eller avtal innehar rätt att medge sådan kopiering och tillgängliggörande som avses i detta avtal,

skola: den skolenhet eller liknande där utbildning som avses i punkten 3 bedrivs,

undervisning: undervisning och därmed jämförbar pedagogisk verksamhet såsom fria aktiviteter, meddelande av studie- och yrkesorientering, ledning av timme till förfogande och skilda organisationers information till eleverna,

verk: litterärt eller konstnärligt verk, eller del därav, till vilket upphovsrätt gäller enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, fotografisk bild enligt 49 a § upphovsrättslagen samt katalog, tabell eller annat dylikt arbete enligt 49 § upphovsrättslagen.

3. **Utbildningar som omfattas av avtalet**

Avtalet gäller för varje utbildning som kommunen, landstinget eller regionen är eller under avtalstiden blir huvudman för och som står eller ställs under tillsyn av Skolinspektionen, Folkbildningsrådet eller Myndigheten för yrkeshögskolan.

I kommuner gäller avtalet således lärare och elever i deras undervisning i kommunala förskolor, förskoleklasser, grundskolor, gymnasieskolor, kommunal vuxenutbildning och påbyggnadsutbildningar, kommunal utbildning i svenska för invandrare (SFI), kommunal Yh-utbildning. Avtalet gäller vidare kommunala särskolor samt såvitt avser Göteborgs, Malmö och Gotlands kommuner även gymnasieutbildningar, som annars bedrivs av landsting.

I landsting och regioner gäller avtalet således lärare och elever i deras undervisning i landstingets och regionens gymnasieskolor, folkhögskolor och vuxenutbildning samt Yh-utbildning.

4. **Vem får kopiera och tillgängliggöra**

Avtalet ger lärare och elever rätt att kopiera och tillgängliggöra verk för undervisning i enlighet med avtalets regler. Lärare kan uppdra åt annan att utföra kopieringen.

5. **Kopieringsmetoder**

Avtalet omfattar såväl analog som digital kopiering. När förlagan är analog får lärare och elever t.ex. fotokopiera och skanna. När förlagan är digital får lärare och elever t.ex. skriva ut, ladda ned från internet och föra över verk från ett digitalt lagringsmedium till annat digitalt lagringsmedium.

6. **Vad får kopieras och tillgängliggöras**

Det är enligt avtalet och med stöd av 42 c och 42 h §§ upphovsrättslagen tillåtet att enligt nedan angivna regler kopiera och tillgängliggöra offentliggjorda svenska och utländska verk oavsett om rättsinnehavaren företräds av avtalsslutande organisation eller inte.

7. **Hur mycket får kopieras**

7.1 Analog förlaga

Om förlagan är analog, t.ex. bok, tidning eller tidskrift, får lärare för samma elever och under samma kalenderhalvår högst kopiera eller skanna 15 procent av antalet sidor i skriften, dock inte mer än 15 sidor. Om ett visst avsnitt, till exempel ett kapitel ur en bok, behöver kopieras och detta omfattar någon eller några få sidor mer än 15 procent respektive 15 sidor, får dock hela avsnittet kopieras.

Eleven får kopiera för sin egen undervisning på motsvarande sätt som anges i första stycket.

Lärare och elev får framställa så många kopior att varje elev får var sitt exemplar och läraren själv får några.

7.2 Digital förlaga

Om förlagan är digital, t.ex. verk på internet, får lärare för samma elever och under samma kalenderhalvår kopiera motsvarande 15 A4-sidor genom t.ex. nedladdning eller utskrift.

Eleven får kopiera för sin egen undervisning på motsvarande sätt som anges i första stycket.

8. Lärarens kopiering till sig själv

Lärare får framställa ett exemplar av ett verk i form av papperskopior till sig själv. Verket får i sådant fall kopieras i sin helhet.

9. Hur får kopiorna tillgängliggöras

Kopierat material får delas ut i form av fysiska kopior och överförs digitalt mellan lärare och elever i en undervisningsgrupp, t.ex. genom e-post eller till fysisk lagringsenhet, t.ex. USB-minne.

Kopiorna får lagras digitalt och överförs inom skolans nätverk dit endast skolans personal, elever och vårdnadshavare har åtkomst.

Kopiorna får projiceras, visas på skärm eller på annat sätt presenteras vid undervisning. Digitala presentationsbilder får skrivas ut och delas ut respektive överförs digitalt mellan lärare och elever i en undervisningsgrupp.

10. Kopiera för att komplettera

Kopiering av förlagsutgivna läromedel är endast tillåten för att komplettera sådana förlagsutgivna läromedel som lärare och elever normalt använder i undervisningen. Det är inte tillåtet att kopiera för att ersätta eller minska nyanskaffningen av sådana förlagsutgivna läromedel som lärare och elever normalt använder i undervisningen.

11. Undantag från rätten att kopiera och tillgängliggöra

Lärare och elev får inte kopiera och tillgängliggöra

- a) digitalt lagrade verk om licenstagaren eller skolan ingått annat avtal med rättsinnehavare som reglerar sådan kopiering och tillgängliggörande,
- b) förlagsutgivna, tryckta engångsmaterial som elev ska skriva i, rita i el. dyl. och som är avsett för engångsbruk, t.ex. övningsbok eller arbetshäfte, dock får enstaka fråga eller övning kopieras och tillgängliggöras för prov,
- c) verk om en rättsinnehavare har meddelat förbud mot kopiering och tillgängliggörande av dennes verk hos Sveriges Kommuner och Landsting eller någon av Bonus Copyright Access medlemsorganisationer,
- d) audio eller audiovisuella verk, t.ex. musik, film, radio-/TV-program. Dock får enstaka stillbild från videogram och film kopieras och tillgängliggöras,
- e) datorprogram,
- f) körmaterial som säljs separat,

- g) lösa stämmor som ingår i instrumentensemble- och orkestermaterial och som finns att hyra eller köpa. Om skolan äger materialet i sådan omfattning som krävs för repetitionsarbete och framförande är det dock tillåtet att kopiera och tillgängliggöra materialet inom ramen för detta avtals begränsningsregler. Kopieringen och tillgängliggörandet får endast ske till enstaka elev eller lärare för att tillgodose tillfälligt uppkomna praktiska behov i en aktuell undervisnings- eller konsertsituation. Med konsert avses framförande som äger rum inför en krets som huvudsakligen består av skolans elever och elevernas anhöriga,
- h) musikaliskt verk med eller utan sångtext för att användas vid ett offentligt framförande. Till den eller de lärare och elever som ska medverka vid framförandet av verket får dock kopiering och tillgängliggörande ske inom ramen för detta avtals begränsningsregler om framförandet äger rum inför en krets som huvudsakligen består av skolans elever och elevernas anhöriga.

12. Ideell rätt och källangivelse

Lärare och elev ska respektera den ideella rätten. Upphovsmannens respektive fotografens namn liksom uppgift om varifrån materialet kopierats (källangivelse) ska framgå på lämpligt sätt på eller i anslutning till kopiorna.

13. Kopiering och tillgängliggörande utöver avtalet

Kopiering och tillgängliggörande utöver vad upphovsrättslagen eller avtalet medger kan endast ske efter tillstånd av rättsinnehavarna. Förfrågan om sådant tillstånd kan ställas till verkets upphovsman och/eller till förlag eller utgivare av verket.

14. Information och insyn

Licenstagaren förbinder sig att tillse att berörd personal och den som har rätt att kopiera och tillgängliggöra enligt detta avtal är informerad om bestämmelserna i avtalet. Parterna är överens om att licenstagaren svarar för att enskilda befattningshavare inom organisationen inte bryter mot avtalets regler.

Licenstagaren ska utse en eller flera kontaktpersoner gentemot Bonus Copyright Access i frågor som rör avtalet.

Bonus Copyright Access medlemsorganisationer har genom Bonus Copyright Access rätt att få de upplysningar om tillämpningen av avtalet som medlemsorganisationen efterfrågar. Detta kan efter överenskommelse med kontaktperson t.ex. ske genom besök på arbetsenheter eller genom att utvald skola eller centralt tryckeri under en begränsad period för granskning tillhandahåller Bonus Copyright Access extra kopior av allt som kopieras för undervisningen.

Om licenstagaren uppdrar åt en extern part att utföra kopiering för undervisning förpliktar sig licenstagaren gentemot Bonus Copyright Access medlemsorganisationer att i avtal med parten tillförsäkra medlemsorganisationerna genom Bonus Copyright Access rätt enligt tredje stycket.

15. Statistiska undersökningar

Bonus Copyright Access medlemsorganisationer har genom Bonus Copyright Access rätt att genomföra statistiska urvalsstudier för att kartlägga lärare och elevers kopiering och tillgängliggörande av upphovsrättsligt skyddade verk med bl.a. syfte att ge underlag till Bonus Copyright Access och dess medlemsorganisationers fördelningsarbete. Licensstagare som blir utvalda att delta i en statistisk undersökning förpliktigas att medverka i undersökningen och följa de anvisningar som ges.

16. Överträdelser

Intrång i upphovsmannens rättigheter enligt upphovsrättslagen kan medföra straff (böter eller fängelse), skadestånd och bl.a. beslag av olovligt framställt material eller förstöring av materialet.

